

/: Bedřich II. :/

UDĚLÁM TO CO PTÁK,
který byl sražen k zemi
a žije nadějí,
jež v hloubi srdce chová,
že vzlétne znova — a že se dá v let.

Než tomu bude tak,
budu žít v utrpení:
štěstí už pro mne není,
tak je zlá, tak je dlouhá
horoucí touha — rozejte se zpět,

odjet a uvídnět
znovu vás, moje paní,
kvůli níž se mě strání
teď bez přestání — každá útěcha.

Už je to tisíc let,
co jsem se loučil s vámi,
a návrat připadá mi
jak marné přání — které vyprchá.

/: Jacopo da Lentino :/

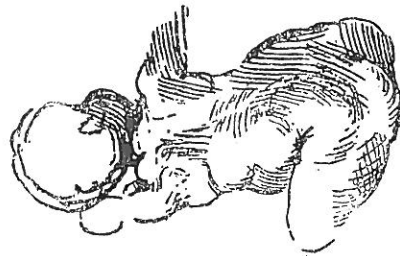
PŘEDSEVZAL JSEM SI SLOUŽIT
HOSPODINU,

abych se jednou dostal do ráje,
protože tam, v tom jeho svatém klínu,
se každý prý jen věčně raduje.

Leč bez mé paní, bez těch jasných skrání
a plavých vlasů bych tam nešel rád:
kdybych byl vzdálen od své krásné paní,
nemohl bych se nikdy radovat.

Tím vším však nechci říci bez ostychu,
že bych se tam chtěl dopustit snad hříchu:
chtěl bych jen vidět její krásný vzhled,

tu tvář a oči, hledící tak sladce:
až bych ji viděl smát a radovat se,
neuměl bych své blaho povědět.

/: Guido Guinizelli :/

SPANILÁ DÍVKO, CELÝM
SVĚTEM CTĚNÁ,
vám přináleží všechna čest a chvála;
dosud se ještě nezrodila žena,
která by se vám v něčem vyrovnala.

Vás jako by svou božskou přítomností
plnil bůh Lásky po všechny ty časy;
zdobí vás všechny dokonalé ctnosti
a všechny půvaby a všechny krásy.

Vždyť z vaší tváře jde vždy tolik jasu,
že i ta sbespanilejší žena
je vedle vás v tu ránu zastíněna.

Vy přinášíte každé krásě krásu;
i každý kvítek v zahradě hned kvete
v tu chvíli, kdy se tam ukážete.

*

CHCI OPĚVOVAT PO PRAVDĚ
SVOU PANÍ

a přirovnat ji k růži, k lilii;
září a vychází jak hvězda ranní
a každá krása nebe je i v ní.

Skví se jak vzduch a jako řeka v trávě,
jak barvy, květy, drahé kamení —
zlatě a modře, nachově a plavě —
a sama Láska má svou sílu z ní.

Jde cestou vždy tak krásná a tak milá,
že láme pýchu všech, jež pozdravila:
kdo nevěříte, dejte na má slova.

A není špatných v její přítomnosti
a to je její nejkrásnější ctnost:
vždyť kdo ji spatří, ten ji v úctě chová.

VÁŠ KRÁSNÝ POZDRAV
A VÁŠ NĚŽNÝ POHLED

při setkání mi smrt vždy připravuje;
Láska mne obléhá a nemá ohled,
jestli mi prospívá či ubližuje.

Zasáhla moje srdce ostřím střely,
která je veskrz roztrhává a drtí;
plápolám v trýzni, celý oněmělý,
jak ten, kdo hledí tvářím v tvář své smrti.

Očima do mne pronikla ta střela
jako blesk, který vlétno oknem věže
a tříští všechno, co věž v sobě měla.

A tak jsem jako socha z mrtvé spěže,
jež nemá života a ducha v sobě
a člověkem se zdá jen po podobě.

*

VIDĚL JSEM JITŘENKU,
JEŽ ZAHOŘELA,

tak jako když se rozednívá zrána,
a oděla se do lidského těla
a byla jasnější než všechna rána.

Tvář sněhobílá, líce uzardělá
a oči plné lásky, veselosti:
nevěřím, že by na tom světě měla
i jiná žena tolik krás a ctností.

O LÁSCĚ MLUVÍ VŠECHNY

MYŠLENKY MĚ,
a přece, jak se liší v tom, co chtějí:
jedna mě nutí přát si moci její,
druhá v ní vidí šlestení a břímě,

s některou sladce o naději sníme,
jiná mi dává plakat beznadějí;
jen prosbou o soucit se stejně chvějí,
zděšeny bázní, která v srdci dříme.

I nevím, ze které vzít námět díla,
chce se mi básnit, nevím však, co říci —
tak mate mě to sladké pobloudění.

K dohodě s nimi všemi cesty není,
leč paní Slitovnost, mou protivnici,
sem přivolat, aby mě obhájila.

*

PANÍ, JEŽ VÍTE, CO JE LÁSKA PRAVÁ,

chci s vámi porozprávět o své paní.
Vím, nevypovím celou chválu na ni,
chci pouze slovy utišit své žaly.
Když vážím její cenu, tu se stává,
že Láska moje srdce sladce raní,
a nebýt náhlé bázně, jež mi brání,
všichni by při mých slovech láskou vzpláli.
Nemíním vznosným stylem vzdávat chválu
a klesnout úzkostí až k ubohosti;
dotknu se její vzácné šlechtnosti,
měřeno úctou k ní, jen letmo, maní,
a s vámi jen, jen s vámi, milující,
ostatním o tom nelze slova říci.

V rozumu Božském volá anděl řkoucí:
„Pane, tam dole žije v klínu země
div divů vtělený, jenž účinkem je
duše, jež září až k nám na výsosti.“
Nebesa, jinak bez chybičky jsoucí,
ji nemají a prosí o ni denně
a všichni svatí světci činí stejně.
Náš zájem hájí jen hlas Slitovnosti;
a Bůh náš takto praví na výsosti:
Mí draží, slyšte, aby vaše stálá
Naděje — pokud já chci — zůstávala,
kde kdosi živ jest její přítomností,
kdo zlořečeným poví v peklech temných:
„Já užřel Naději všech vyvolených.“

Výsosti nebes touží po mé paní.
Tak nesmírná je, pravím, její síla,
že žena, jež se chce zdát ušlechtilá,
necht kračí s ní; vždyť zář, jež z ní se line,
do nízkých srdcí závan mrazu vhání,
v led měníc nízké myšlenky a díla.
Koho jen pohledem by obdařila,
stane se šlechetným, anebo zhyne.
Kdo s ní pak zrakem po zásluze splyne,
ten pozná plnou slávu její moci:
obdrží od ní spásu nehynoucí
a paměť křivd v něm zastřou city jiné.
A milost mocnější jí dána byla —
že špatně neskončí, s kým promluvila.

Láska se ptá: „Jak může smrtelnice
mít v sobě tolik čistoty a krásy?“
A pohlédne-li na ni, přísahá si,
že Bůh v ní chystá dílo nebývalé.
Skví se jak perla, ne však o nic více,
než náleží, a příroda v ní asi
dala své nejlepší pro všechny časy.
Krása v ní září ke své vlastní chvále.

Věštcí, hvězdopravci,
sčetlí Orci bdělí,
kazatelé — správci
žal tvůj předzvěděli;
pachutí po veselí,
žes tak pyšná,
veskrz hříšná,
a tvá ctnost — ta tam.

Běda nám, běda nám,
bázeň boží je ta tam.

Co ti darů přálo
Boží zalíbení,
do srdce ti dalo
dobrých pomyšlení:
tolik spomožení! —
Tys však líná,
tvrdosijná,
hluchá k výstrahám.

Běda nám, běda nám,
bázeň boží je ta tam.

Vrať se, v Boží Matku,
v Krista odevzdaná,
nemravů nech, zmatků,
pusť svá přání planá!
Ach, Marie Panna
milostivá
věčně vzývá,
by tě spasil Pán.

Běda nám, běda nám,
bázeň boží je ta tam.

/: Angelo Poliziano :/

DŘÍVE NEŽ ZVADNE,
DĚVČÁTKO MĚ MILĚ,
utrň kvítek, květ svých mladých let;
jestli teď necháš minout sladké chvíle,
jednou je budeš s lítostí chtít zpět
a začneš pro ně plakat pošetile,
jako by pláč je mohl zadržet:
smutný je ten, kdo chce své mladé časy,
teprve až mu začnou bělet vlasy.

*

VY OČI, JEŽ MI BEZ RTŮ VYPRÁVÍTE
o tom, co chce to srdce plné cti,
a bez nože mne krájet smíte,
a bez rukou mne rvete bolestí,
a bez nohou mne k smrti přivádíte
slepého láskou, touhou po štěstí,
máte-li v skutku pohled zvláštní síly,
proč jste můj žár už dávno nespátily?

*

NEBUŽ TAK PYŠNÁ NA SVOU
KRÁSU, PANÍ,
protože krása trvá jenom čas.
Tvé plavé vlasy zsednou znenadání,
tvé krásné oči ztratí dnešní jas.
A proto trhej květ, než přijde zrání
a nežli začne opadávat zas:
raničko bývá každá růže svěží
a večer v prachu její krása leží.

*

ZA VELKOU TOUHOU
VZPÍNÁM SE JAK PTÁK
k všem cílům, co zrak v mracích hrdě sčít:
na pyšných perutích jsem větrem vzlét
a odvahu pln mírím do oblak.

Ani pád Ikarův, ten bědný vrak,
mě neděsí, tím spíš se ženu vpřed;
já vím, že mrtev k zemi padnu zpět;
leč za mnou smrt — kde život krásný tak?

Hlas srdce vzduchem šeptne rozechvén:
„Kam unášíš mě, pošetlče? Stůj,
za příliš odvahy jsou rány jen.“

„Veliké zkázy,“ dím, „se nestrachuj:
vysoko vzlét jsi — zemři spokojen,
tak slavnou smrt když přik ti osud tvůj!“

*

TO JSOU TY VODY, KDE JAK
V SNÁCH KRÁL TROJE
břeh Itálie zdravil v nedaleku,
když z vypálené vlasti na úřeku
přes širá moře k cizí zemi dojel.

Jak trpím já, že bludné nohy svoje
rodnému nebi, sobě vzdálen vleku,
tak jásal on, když v kraj ten plný vděku,
v kraj příslibený osudem ved voje.

Blažené jeho oči — uronily
sta slz už pro trojský hrad milovaný
a konečně se k cíli šťastně vpíly!

A bědné mé, když po všem radování
daleko vroucně zbožnému cíli
nic nevidí než zármutek a rány!

*

CAMPI FLEGREI PO VÝBUCHU 1338

Co popela a prachu leží asi
po těchto rolích rozseto — a byly
to krásy! Vypršely jejich časy,
oheň je sžeh a hroudy rozdrtily;
a chvíli půjde sláva jejich krásy,
dokud se do všech stran v nic nerozpřelí.
Pluhy a motyky je změnily
z lidských dcer v matky trav a obilí.

*

NA TVRDÉM LŮŽKU
V DLOUHÉM PLÁČI TRÁVÍ
člověk běh času v hořkých hodinkách,
kámen i píseň, fontána i prach,
doufá, že zabije zlo, jež ho tráví;

pak vidí, že proud bolů nezastaví,
že lék v nic rozplyne se ve mdlobách.
Umřelo dobro — v mlčení se stáh,
nic jiného též nechce pro své zdraví.

Léta jsem měl odvahu k nadějím,
že odloučenost, rozum, pohrdání
zhojí mé rány. Teď se trápím tím.

Když naděje vždy dosud marná byla,
ochotně před svým osudem se skláním —
chci chřádnout tu část života, jež zbyla.